

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/236/2021                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 1711211043                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 30.11.2022                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Mario Dubaň              |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2022:1711211043.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. Z. U., bývajúceho v C., Q. M. XX, zastúpeného JUDr. Miroslavom Totkovičom, advokátom so sídlom v Bratislave, Ružová dolina 21/A, proti žalovanej N. A., bývajúcej v R., D. XXA, zastúpenej Mgr. Toni Khurim, advokátom so sídlom v Bratislave, Dlhé Diely II/13, o zaplatenie 7.229,04 eur s prisl., vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4C/256/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2019 sp. zn. 15Co/330/2017, takto

### rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 9. júna 2016 č.k. 4C/256/2013-87 I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 7.229,04 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 12. júna 2011 do zaplatenia; II. vo zvyšku žalobu zamietol a III. žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania 433,50 eur a trovy právneho zastúpenia 1.022,07 eur k rukám právneho zástupcu. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 34, § 451 ods. 1, ods. 2, § 456, § 489, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov a vecne tým, že dňa 2. januára 2010 žalobca ako nájomca so žalovanou ako prenajímateľom, uzavreli písomnú zmluvu o nájme a prenájme nebytových priestorov - prevádzkového objektu, jedáleň na Z. V., R. N. C., súpisné č. XXXX/XR, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie Q.P. - H., na parcele č. XXXXX/XX zastavaná plocha o výmere 245 m<sup>2</sup>, podľa kúpnej zmluvy zo dňa 20. januára 1994, ako celok, vrátane pozemku a zariadenia, za účelom prevádzkovania jedálne a výčapu, na dobu od novembra 2010 do 31. decembra 2012, s dohodnutým nájomným vo výške 1.000,- eur mesačne. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že podľa výdavkových a príjmových pokladničných dokladov žalobca zaplatil žalovanej postupne od 15. januára 2010 do 15. decembra 2010 na nájomnom a zábezpeke spolu 22.100,- eur. V čase uzavretia nájomnej zmluvy bol vlastníkom predmetu nájmu podnikateľský subjekt N. A. - B., P.X.: XX XXX XXX, s miestom podnikania R., D. XX, pričom vlastníctvo predmetu nájmu nadobudol

priamym predajom s udelenou výnimkou Ministerstvom pre správu a privatizáciu národného majetku, kúpnu zmluvou zo 17. januára 1994 od predávajúceho ZDROJ Mäso - Ryby š.p. v likvidácii. Vychádzal z toho, že vklad vlastníckeho práva v podiele 1/1 k celku bol do katastra nehnuteľností povolený 20. januára 1994, pod č. N.-XXX/XX, zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie H., obec C. - Z. Č.B. Q. aj ku dňu 13. apríla 2011. Skonštatoval, že vlastnícke právo žalovanej k predmetu nájmu vzniklo až dňom 11. januára 2012, ktorým dňom bol povolený vklad do katastra nehnuteľností pod č. N.-XXXXX/XX titulom darovacej zmluvy. Z obsahu darovacej zmluvy z 10. augusta 2011 mu vyplynulo, že darca - N. A. prehlásil, že je výlučným vlastníkom predmetu daru, ktorý nadobudol kúpnu zmluvou V-110/94 (parcela č. XXXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 245 m<sup>2</sup> a predajný stánok súpisné č. XXXX na parcele č. XXXXX/XX) a obdarovaná žalovaná od darcu, svojho manžela, dar s vďakou prijala. Listom zo dňa 20. februára 2011 žalovaná vypovedala žalobcovi nájom z dôvodu omeškania s platením nájomného viac ako mesiac. Listom zo dňa 25. marca 2011 žalobca oznámil žalovanej, že s výpoveďou nesúhlasí a trvá na trvaní nájmu a listom zo dňa 23. mája 2011 prostredníctvom právneho zástupcu vyzval žalovanú na vrátenie sumy 7.229,04 eur s odvodnením, že podľa dostupných dokladov je zmluva o nájme absolútne neplatná, pričom si je vedomý povinnosti platiť za užívanie predmetu nájmu, a preto požaduje vrátenie rozdielu medzi zaplatenou sumou a sumou nájomného po á 1.000,- eur za dobu užívania od januára 2010 do 27. marca 2011, do 10 dní od doručenia tejto výzvy. Žalovaná uviedla, že s N. A. sú manželia od roku 1972, reštauráciu kupovali v roku 1992 na úver, jej manžel mal predtým so žalobcom uzavretú nájomnú zmluvu, ktorú dal prepísať na ňu, pretože chcel v tom roku kandidovať na starostu, nechcel mať príjmy z podnikania. Poprela pravosť svojich podpisov na príjmových pokladničných dokladoch, ktoré žalobca pripojil k žalobe a na pravosť svojho podpisu navrhla vykonať znalecké dokazovanie. Nerozporevala prijatie sumy 11.000,- eur od žalobcu, tieto priznala v daňovom priznaní, rozporovala len pravosť svojich podpisov na účtovných dokladoch žalobcu. Na otázku súdu prvej inštancie, koľko finančných prostriedkov prijala od žalobcu od 1. januára 2010 do 27. marca 2011 titulom nájomného a za služby podľa uzatvorenej nájomnej zmluvy, žalovaná opakovane vypovedala, že prijala spolu sumu 11.000,- eur, ktorú žalobca platil v hotovosti alebo ich nechal u výčapníka, doklady si vypisoval sám. Okresný súd poukázal na to, že predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia je neoprávnené získanie majetkových hodnôt povinným na úkor oprávneného, v ktorého majetkových pomeroch sa bezdôvodné obohatenie negatívne prejaví. Povinným (zodpovednostným subjektom) na vydanie bezdôvodného obohatenia je ten, kto sa bezdôvodne obohatil a oprávneným subjektom, t. j. v prospech ktorého sa vydanie takéhoto obohatenia má uskutočniť je ten, na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo. Zrekapituloval, že v prejednávanej veci sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od žalovanej z dôvodu absolútnej neplatnosti nájomnej zmluvy, keď dodatočne zistil, že žalovaná nebola osobou oprávnenou uzavrieť s ním nájomnú zmluvu, nakoľko nebola vlastníkom predmetu nájmu, ako to vyplýva zo zápisov v katastri nehnuteľností (§ 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam), ktorých opak nebol žalovanou v konaní preukázaný. Z preukázaného skutkového stavu mal za to, že žalovaná k 2. januáru 2010, ale ani po dobu trvania nájmu do 27. marca 2011, nebola vlastníkom predmetu nájmu a tak nebola oprávnená s predmetom nájmu nakladať, tzn. ani ho prenajímať. Ozrejmil, že ak aj podpísala ako prenajímateľ nájomnú zmluvu so žalobcom, nemohli platne nastať účinky takéhoto prejavu, išlo o neplatný právny úkon a nemohla ani poberať z nájmu úžitky vo forme nájomného. Za použitia R 4/1988 zopakoval, že prijatím plnenia z neplatného právneho úkonu sa bezdôvodne obohatila, z dôvodu ktorého je povinná toto obohatenie vydať. Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia iba vo výške 7.229,04 eur, pritom žalovaná potvrdila a nerozporevala prijatie plnení titulom nájomného od žalobcu v celkovej sume 11.000,- eur, a preto žalovanú zaviazal na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcovi v požadovanej výške 7.229,04 eur, bez potreby nariadenia znaleckého dokazovania na pravosť podpisov žalovanej na pokladničných dokladoch žalobcu iba v požadovanej výške s poukazom na ustanovenie § 153 ods. 2 OSP. Dodal, že tvrdenie žalovanej, že predmet nájmu bol v jej bezpodielovom spoluvlastníctve s manželom N. A. a tak bola oprávnená s predmetom nájmu nakladať aj ona, vyhodnotil ako účelové a v konaní nepreukázané. Naopak, z vykonaného dokazovania okresnému súdu vyplynulo, že manžel žalovanej predmet nájmu nadobudol, získal ako podnikateľský subjekt a na vykonávanie podnikateľskej činnosti kúpnu zmluvou v roku 1994 a ako jeho výlučný vlastník bol takto zapísaný aj do katastra nehnuteľností. Žalovaná v konaní neprodukovala jediný dôkaz preukazujúci, že by proti

tomuto zápisu v katastri nehnuteľností vzniesla akékoľvek námietky. Naopak, rešpektujúc tento stav výlučného vlastníctva jej manžela, od neho 10. augusta 2011, teda po rozhodnom období, za ktoré žalobca žiada vydať bezdôvodné obohatenie, predmet nájmu ako dar prijala písomnou darovacou zmluvou. Žalovanej uložil aj sankciu v dôsledku nesplnenia povinnosti riadne a včas v podobe úrokov z omeškania. O trovách konania súd prvej inštalácie rozhodol podľa § 142 ods. 3, § 149 ods. 1, § 160 ods. 1 prvá veta OSP, § 10 ods. 1 písm. a/, § 13a ods. 1 písm. a/, písm. c/, písm. d/, § 15 písm. a/, písm. b/, § 16 ods. 3, § 20c vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a žalobcovi, ktorý bol neúspešný iba v nepatrnej časti, priznal voči žalovanej plnú náhradu trov.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 18. decembra 2019 sp. zn. 15Co/330/2017 výkonom I. napadnutý rozsudok súdu prvej inštalácie vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7 229,04 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 12. júna 2011 do zaplattenia a vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania 433,50 eur a trovy právneho zastúpenia 1.022,07 eur k rukám jeho právneho zástupcu ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), potvrdil. Výkonom II. odmietol odvolanie žalovanej voči rozsudku Okresného súdu Pezinok z 9. júna 2016 č.k. 4C/256/2013-87 vo výroku, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol a (III.) žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 CSP), prejednal ju bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (poznamenal, že nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie a nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovanej nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 18. decembra 2019 s tým, že o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu (ich právni zástupcovia) upovedomení zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP). Odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé rozhodnutie okresného súdu, na ktoré v plnom rozsahu odkázal a na ďalšie zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uviedol, že pri rozhodovaní mal na zreteli ustanovenie § 470 ods. 2 veta prvá CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované [predovšetkým podľa ustanovenia § 204 ods. 1, § 205, § 212 ods. 1, ods. 3, § 213 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb., ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z.z. s účinnosťou od 1. júla 2016)]. Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštalácie zdôraznil, že žalovaná v čase uzavretia nájomnej zmluvy nebola oprávnenou osobou na jej uzavretie, preto nájomná zmluva bola od počiatku neplatná a prijatím finančných čiastok od žalobcu titulom nájomného získala žalovaná majetkový prospech plnením z neplatného právneho úkonu, pretože ako nevlastník nebytového priestoru prenechala do užívania žalobcovi nebytový priestor, ktorého nebola vlastníkom; pritom ale nepreukázala, že by mala od vlastníka oprávnenie na prenájom jeho nehnuteľnosti. Žalovanej predmetnú nehnuteľnosť daroval jej manžel až darovacou zmluvou 10. augusta 2011, t. j. až po skončení nájomnej zmluvy, ktorú mala uzavrieť so žalobcom. Nestotožnil sa s odvolacími námietkami žalovanej, že prvoinštančný súd prisúdil žalobcovi viac ako sa domáhal, a že prekročil žalobu žalobcu a nesprávne aplikoval ustanovenie § 153 ods. 2 OSP. Objasnil, že samotná žalovaná potvrdila, že od žalobcu prijala celkom 11.000,- eur, avšak žalobca sa domáha od žalovanej zaplattenia iba 7.229,04 eur a v ďalšom ozrejmil, v čom spočíva podstata bezdôvodného obohatenia. V tejto súvislosti uviedol, že zo strany okresného súdu neprišlo k prekročeniu žaloby žalobcu a k porušeniu ustanovenia § 153 ods. 2 OSP, nakoľko občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a teda, že súd je viazaný žalobou a nemôže žalobcovi priznať viac ako požadoval v žalobnom petite a žalovanému nemôže uložiť inú než žalobcom navrhovanú povinnosť. Za prekročenie návrhu nepovažoval, ak súd skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdi po právnej stránke inak ako to urobil žalobca v žalobe, a ak na základe takéhoto právneho posúdenia veci prizná žalobcovi požadované plnenie (žalobca napríklad požadované plnenie žiadal po právnej stránke za plnenie zo zmluvy, v skutočnosti ale vyplýva z bezdôvodného obohatenia). S odkazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené pod R 37/1993 a R 125/1999 skonštatoval, že súd prvej inštalácie v danom prípade postupoval správne, keď nenariadil znalecké dokazovanie za účelom preukázania, či podpisy na príjmových pokladničných dokladoch, ktoré predložil žalobca k žalobe

týkajúce sa zaplata nájomného v zmysle nájomnej zmluvy sú žalovanej, nakoľko nariadenie znaleckého dokazovania by bolo nehospodárne a neúčelné, keď, žalovaná sama potvrdila, že jej žalobca zaplatil na nájomnom sumu 11.000,- eur, pričom sa domáhal vrátenia iba sumy 7.229,04 eur. Poznamenal, že súd nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania, ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou sporovej strane odňatie možnosti konať pred súdom. Zopakoval, že postup okresného súdu bol správny, keď nevykonával žalovanou navrhované dôkazy, pretože ich vykonanie by nebolo hospodárne vzhľadom na už vykonané dokazovanie. Vzhľadom na námietky žalovanej smerujúce k nesprávnym skutkovým záverom súdu prvej inštancie odvolací súd pripomenul, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov), by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. V nadväznosti na uvedené poznamenal, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj podrobne a presvedčivo odôvodnil; z odôvodnenia rozhodnutia presne, zrozumiteľne a určite vyplývajú v logickej nadväznosti a s hodnotiacou väzbou k jednotlivým dôkazom skutkové zistenia, ktoré v súhrne vytvárajú skutkový nálež súdu. Okolnosti namietané žalovanou v odvolaní vo vzťahu k spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou prvoinstančného súdu. V tejto súvislosti odvolací súd uzavrel, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, tzn., aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami a ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov. Pretože žalovaná podala odvolanie aj voči výroku napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol, t. j. do výroku, ktorým bolo rozhodnuté v jej prospech, odvolací súd odvolanie žalovanej proti tomuto výroku podľa § 386 písm. b/ CSP odmietol, pretože odvolanie môže podať iba strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

3. Žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“) podala proti rozsudku odvolacieho súdu včas dovolanie; aj keď výslovne neuviedla, v akom rozsahu toto rozhodnutie napáda, dovolací súd v zmysle čl. 11 Základných princípov CSP a § 124 ods. 1 CSP posúdil rozsah dovolania podľa jeho obsahu tak, že smeruje proti potvrdzujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu (výrok I.). Žalovaná podané dovolanie odôvodňovala ustanoveniami § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Po rekapitulácii priebehu konania namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, keďže odvolací súd jej nedal odpoveď na odvolacie námietky. Mala za to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f/ CSP dochádza aj v prípadoch takého nedostatku rozhodnutia súdu, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody, alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, príp. ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé. Nestotožnila sa s názorom odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie vykonával vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu a vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné. Mala za naďalej sporné, akú sumu nad 11.000,- eur obdržala od žalobcu, pretože ako tvrdí, žiadne iné finančné prostriedky neobdržala a na dôkaz navrhla vykonať dokazovanie, ktoré súdy odmietli vykonať. Ďalej vyslovila názor, že krajský súd bol povinný nariadiť pojednávanie a rozhodnúť mohol až na základe výsledkov z pojednávania. Tým, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, hoci povinnosť nariadiť pojednávanie jednoznačne mal, odňal žalovanej možnosť uplatnenia procesných práv, ktoré sú garantované Ústavou Slovenskej republiky. Nebol splnený ani jeden zákonný predpoklad v zmysle § 177 ods. 2 a § 385 ods. 1 CSP. Z uvedeného pre žalovanú rezultovalo, že zákon nebol dodržaný nielen pri nevykonaní dôkazu, ale aj pri rozhodovaní bez nariadenia pojednávania, preto rozhodnutia súdov nižších inštancií spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci. Na základe uvedeného navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu nesúhlasil s uplatnenými dovolacími dôvodmi s tým, že dovolaním

napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny a dostatočne odôvodnený. Žalovaná v dovolaní uvádza rovnakú argumentáciu, ktorá ale už bola vysvetlená a právne posúdená v rozhodnutiach súdov nižších inštancií. Navrhol dovolanie v zmysle § 448 CSP ako nedôvodné zamietnuť.

5. Vykonaným šetrením v súdnom spise Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) zistil, že uznesením Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2019 sp. zn. 37OdK/106/2018, bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka P. Z. U.. Do funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu bol súdom menovaný A. P. Z. (ďalej aj „SKP“). Uznesenie o vyhlásení konkurzu bolo uverejnené v Obchodnom vestníku SR (ďalej len „OV“) pod č. OV 88/2019 z 9. mája 2019 s tým, že účinky vyhlásenia konkurzu nastávajú 10. mája 2019 (§ 199 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej len „ZKR“).

6. Na výzvu súdu SKP k aplikácii ustanovenia § 47 ods. 4 ZKR oznámil, že v konkurzných konaniach, v ktorých súd vyhlásil na úpadcu, ktorým je fyzická osoba konkurz a súčasne zbavil dlžníka všetkých dlhov podľa § 166a ZKR sa neustanovuje prvá schôdza veriteľov, pretože dlžník bol bez ďalšieho priamo ex lege zbavený dlhov, ktoré sa môžu uspokojovať v konkurze. Uviedol, že podľa § 47 ods. 4 ZKR nevyjadruje s pokračovaním súdneho konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 4C/256/2013 súhlas a podľa zákonnej dikcie dotknutého ustanovenia má (dovolací) súd pokračovať v konaní priamo s dlžníkom, na ktorého prechádzajú dispozitívne oprávnenia s konaním, ktorého je žalobcom. Žalobca v odpovedi na výzvu súdu navrhol pokračovať v konaní. Nakoľko v zmysle § 47 ods. 4 ZKR veta tretia, ak správca v určenej lehote nevyjadrí s pokračovaním v konaní súhlas, súd pokračuje v konaní s dlžníkom, ak pokračovanie v konaní v určenej lehote navrhne dlžník alebo prípadní nerozluční spoločníci dlžníka, najvyšší súd v naznačenej procesnej situácii pokračuje v dovolacom konaní so žalobcom, ktorý (ako dlžník) v zákonom určenej lehote desiatich dní navrhol pokračovanie v konaní.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ

uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalovaná vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, keď namietala (i) nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, lebo nedostala odpovede na odvolacie námietky a (ii) skutočnosť, že došlo k verejnému vyhláseniu rozsudku (§ 219 ods. 1, ods. 3 CSP) namiesto nariadenia pojednávania odvolacím súdom.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 bod 26., 5Cdo/57/2019 bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

18. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia

rozhodnutí oboch súdov nižších inšancií je zjavné, z akých právnych úvah vychádzal, keď dospel k záveru o dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie sumy 7 229,04 eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia spolu s požadovaným úrokom z omeškania. Na uvedenom základe preto obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Súd oboch nižších inšancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlil, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Myslienkový postup súdov je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali.

19. Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalovaná uvádzala v dovolaní, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa dostatočne nevysporiadalo s jej relevantnými odvolacími námietkami a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov (oboch) nižších inšancií je zjavné, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzali, keď dospeli k záveru o dôvodnosti uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za použitia ustanovení § 34, § 451 ods. 1, ods. 2, § 456, § 489, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov. Súd prvej inšancie v odôvodnení rozhodnutia zrozumiteľne objasnil, že podľa výdavkových a príjmových pokladničných dokladov žalobca zaplatil žalovanej postupne od 15. januára 2010 do 15. decembra 2010 na nájomnom a zábezpeke spolu 22.100,- eur. Vykonaným dokazovaním ustálil skutkový záver podstatný pre meritórne rozhodnutie tak, že v čase uzavretia nájomnej zmluvy bol vlastníkom predmetu nájmu podnikateľský subjekt N. A. - B., P.: XX XXX XXX, v nadväznosti na ktorú skutočnosť potom výsledky vykonaného dokazovania viedli súd prvej inšancie k nezvratnému záveru, že vlastnícke právo žalovanej k predmetu nájmu vzniklo až 11. januára 2012, ktorým dňom bol povolený vklad do katastra nehnuteľností pod č. N.-XXXXX/XX titulom darovacej zmluvy. Z obsahu darovacej zmluvy z 10. augusta 2011 mu vyplynulo, že darca - N. A. prehlásil, že je výlučným vlastníkom predmetu daru, ktorý nadobudol kúpnu zmluvou N.-XXX/XX (parcela č. XXXXX/XX zastavané plochy a nádvorie o výmere 245 m<sup>2</sup> a predajný stánok súpisné č. XXXX na parcele č. XXXXX/XX) a obdarovaná žalovaná od darcu, svojho manžela, dar s vďakou prijala. Z uvedeného potom prijal také hodnotenie veci, že žalovaná k 2. januáru 2010, ale ani po dobu trvania nájmu do 27. marca 2011 nebola vlastníkom predmetu nájmu a tak nebola oprávnená s predmetom nájmu nakladať, t. j. že ho nebola oprávnená ani prenajímať. Preto ak aj podpísala ako prenajímateľ nájomnú zmluvu so žalobcom, nemohli platne nastať účinky takéhoto prejavu, išlo o neplatný právny úkon a nemohla ani poberať z nájmu úžitky vo forme nájomného. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutkových záverov (za situácie, keď žalovaná nerozporovala prijatie sumy 11.000,- eur od žalobcu), súd prvej inšancie za použitia R 4/1988 vyvodil zodpovedajúce právne posúdenie veci, že žalovaná sa prijatím plnenia z neplatného právneho úkonu bezdôvodne obohatila, z dôvodu ktorého je povinná toto obohatenie vydať. Odvolací súd sa v zmysle § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inšancie. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ohľadom namietaného prekročenia žaloby a nesprávnej aplikácie ustanovenia § 153 ods. 2 OSP poznamenal, že za prekročenie návrhu nemožno považovať to, ak súd skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdi po právnej stránke inak ako to urobil žalobca v žalobe, a ak na základe takéhoto právneho posúdenia veci prizná žalobcovi požadované plnenie (žalobca požadované plnenie žiadal po právnej stránke za plnenie zo zmluvy, v skutočnosti ale vyplýva z bezdôvodného obohatenia). Argumentáciu žalovanej smerujúcu k nevyváženému spôsobu dokazovania (súd prvej inšancie nevykonával ňou navrhnuté dôkazy nariadenie znaleckého dokazovania a výsluch pracovníka žalobcu) odvolací súd neuznal a za podstatné považoval, že iba súd rozhodne o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, čo znamená, že súd nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania, ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. S odkazom na rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené pod R 37/1993 a R 125/1999 pripomenul, že súdna prax dospela k záveru, že nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov nezakladá vadu zmatečnosti. Neopodstatnenosť nariadenia znaleckého dokazovania odvolací súd odôvodnil aj jeho ne hospodárnosťou a neúčelnosťou, keď žalovaná sama potvrdila, že jej žalobca na nájomnom zaplatil sumu 11.000,- eur a pritom sa domáhal vrátenia 7.229,04

eur. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj tú časť oponentúry žalovanej, ktorá smerovala proti nesprávnym skutkovým záverom súdu prvej inštancie; vyvrátil ju vyčerpávajúcim výkladom o zásade voľného hodnotenia dôkazov a vnútorného presvedčenia súdu (ako výsledku hodnotenia dôkazov), ktoré sa vytvára na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti a vychádza z pravidiel formálnej logiky, tak ako tomu bolo aj v súdnej veci.

20. Najvyšší súd v súvislosti s námietkami dovolateľky, týkajúcimi sa nedostatkov v procese zisťovania a hodnotenia skutkového stavu (dovolateľka sa nestotožnila s názorom odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu a že vykonanie ďalších dôkazov pre nehospodárnosť a neúčelnosť nebolo potrebné, keď samotná dovolateľka potvrdila, že jej žalobca na nájomnom zaplatil 11.000,- eur a pritom sa domáhal vrátenia 7.229,04 eur) uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade známostnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, v posudzovanom spore však dovolací súd takúto vadu nezistil.

21. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a je zrejmé, ako a z akých dôvodov meritorne (rozsudkom) vo veci samej rozhodol. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok), nevykazuje znaky svojvôle či arbitrárnosti a spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

22. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v dovolacom konaní (II. ÚS 78/05).

23. Na margo dovolateľkou namietaného nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu, ktorý vo veci rozhodol rozsudkom bez nariadenia pojednávania (§ 219 ods. 1, ods. 3 CSP) namiesto toho, aby na prejednanie sporu nariadil pojednávanie za účelom vykonania dokazovania dovolací súd uvádza, že realizácia procesného oprávnenia strany sporu (účastníka konania) byť prítomnou na pojednávaní neprichádza do úvahy vtedy, keď súd v súlade so zákonom koná a rozhoduje bez nariadenia pojednávania. Vo všeobecnosti platí, že okrem taxatívne vymedzených prípadov odvolací súd môže rozhodnúť bez nariadenia pojednávania s tým, že ide o možnosť, nie povinnosť rozhodovať bez pojednávania a zásadne je len na rozhodnutí príslušného senátu odvolacieho súdu, či túto možnosť využije. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné, čo je na úvahe odvolacieho senátu. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V danom prípade aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd vec prejednal bez nariadenia pojednávania z dôvodu, že neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie a poznamenal, že nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Z uvedeného je zjavné, že: a/ krajský súd nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, aby tak vstúpil do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené, b/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Sporové strany boli pritom riadne upovedomené o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP). Dovolací súd v tejto súvislosti tiež podotýka, že dovolateľkou namietané porušenie procesného postupu a zákonných predpokladov pre nenariadenie pojednávania v zmysle § 177 ods. 2 CSP sa nevzťahuje na odvolacie konanie, ale na súdne konanie v prvej inštancii, systematicky zaradenej v druhej časti, tretia hlava, druhý diel CSP. Zo všetkých uvedených dôvodov preto možno konštatovať, že vo vzťahu k žalovanej nedošlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, nakoľko odvolací súd mal z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie skutkový stav náležite zistený. Neopodstatnená je preto námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

24. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

25. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania formálne vyvodzovala aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP bez toho, aby ho ďalej konkretizovala. Súdom nižších inštancií vytýkala, že ich rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, avšak bez ďalšieho upresnenia nesprávnej aplikácie niektorého z použitých ustanovení § 34, § 451 ods. 1, ods. 2, § 456, § 489, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov na zistený skutkový stav. Právnym posúdením veci je pritom aplikácia práva na zistený skutkový stav; je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

26. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu

a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikátúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

27. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

28. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

29. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

30. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp.

zn. 3Cdo/6/2017, sp. zn. 3Cdo/28/2017).

31. Zároveň je potrebné uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

32. Z obsahu dovolania žalovanej odôvodneného § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je zrejmé, že žalovaná zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) uviedla všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jej názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom, keď „zákon nebol dodržaný nielen pri nevykonaní dôkazu, ale aj pri rozhodovaní bez nariadenia pojednávania, preto rozhodnutia súdov nižších inštancií spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci.“ Pri posudzovaní toho, či dovolateľ dostatočne vymedzí právnu otázku (§ 432 CSP), je potrebné, aby sa najvyšší súd pokúsil autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku (pozri I. ÚS 336/2019). Okrem toho, že dovolateľka (vôbec) nenamietala správnosť výkladu právnych noriem zvoleného súdmi nižších inštancií, ani chybnú aplikáciu ustanovení § 34, § 451 ods. 1, ods. 2, § 456, § 489, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov na zistený skutkový stav, dovolateľka nekonkretizovala právnu otázku, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie, ani v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP), neoznačila žiadne konkrétne rozhodnutie, stanovisko, judikát najvyššieho súdu (ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu) od záverov, ktorého sa mal odvolací súd odkloniť a neuviedla, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Výhrady dovolateľky smerovali proti nevykonaniu ňou navrhnutých dôkazov a proti tomu, že došlo k rozhodnutiu odvolacím súdom bez nariadenia pojednávania. Aj keď nie je úlohou najvyššieho súdu vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky, dovolaciemu súdu v danom prípade nezostáva iné ako konštatovať, že dovolacia argumentácia žalovanej o nesprávnosti skutkových záverov odvolacieho súdu či o nesprávnosti záverov odvolacieho súdu o výsledkoch vykonaného dokazovania, nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keď dovolateľka neuviedla, v čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. akú právnu otázku rieši odvolací súd rozdielne. Žalovaná svojimi argumentmi fakticky vyjadrila svoj nesúhlas s vyhodnotením skutkových okolností veci a na to nadväzujúcim právnym posúdením sporu odvolacím súdom. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

33. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

34. Záverom najvyšší súd v kontexte uvedeného upriamuje pozornosť na Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý v nejednom zo svojich rozhodnutí (I. ÚS 115/2020, IV. ÚS 15/2021) apeloval na advokátov dovolateľov (ale aj na advokátov všeobecne), aby vyvinuli čo najväčšiu snahu o perfektné vymedzenie dovolacieho dôvodu tak, ako to prikazuje § 432 ods. 2 CSP. Práve povinné zastúpenie advokátom má garantovať bezchybnosť podaných dovolaní a dovolanie má byť vizitkou odbornosti každého advokáta. Snaha advokátov by mala smerovať k tomu, aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť. Advokát týmto vymedzením začína svoj dialóg s najvyšším súdom ako najvyššou súdnou autoritou, a preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho posúdenia spornej právnej otázky.

35. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods.

3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.